

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету
протокол № 10 від 27 лютого 2024 р.,

уведене в дію наказом ректора
від 24.02.2024 р. № 53-р

Богдан БУЯК

Освітня програма підвищення кваліфікації психологів, практичних психологів, педагогічних та науково-педагогічних працівників, соціальних працівників, фізичних та юридичних осіб

«Психологічні аспекти роботи з горем втрати»

- 1. Найменування:** Психологічні аспекти роботи з горем втрати.
- 2. Вид підвищення кваліфікації:** навчання за програмою підвищення кваліфікації.
- 3. Розробник:** *Свідерська Галина Мирославівна*, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології розвитку та консультування ТНПУ ім. В. Гнатюка.
- 4. Мета:** оволодіння знаннями про психологію горя, набуття практичних навичок надавати професійну підтримку та допомогу дорослим і дітям, які переживають втрату.
- 5. Напрямок:** психологічна компетентність.
- 6. Цільова аудиторія:** психологи, практичні психологи, педагогічні та науково-педагогічні працівники закладів освіти (I-II, III-IV рівнів акредитації) різних типів і форм власності, соціальні працівники, інші фізичні та юридичні особи.
- 7. Обсяг (тривалість навчання):** 30 годин (1 кредит ЄКТС).
- 8. Форма навчання:** очна, заочна, змішана, дистанційна.
- 9. Зміст освітньої програми спрямований на:** формування у слухачів здатності розуміти процес горювання та його психологічні особливості; засвоєння ними спеціальної фахової термінології; формування професійної психологічної компетентності для надання ефективної підтримки та допомоги дорослим і дітям в горі втрати, розвиток умінь застосовувати отримані психологічні знання на практиці.

Зміст програми охоплює психологічну складову підвищення кваліфікації фахівців.

№	Тема	Кількість годин			
		Лекція	Практ./ лаб.	Самост. робота	Усього
1	<p>Тема 1. Горе втрати: філософські, релігійні та психологічні аспекти осягнення феномену</p> <p>Горе як природна реакція людини на втрату. Розуміння процесу горювання. Медіатори горювання. Роль ритуалів в інтеграції втрати. Нормальне і ускладнене горювання.</p>	2	–	4	6
2	<p>Тема 2. Теоретичні моделі і сучасне наукове розуміння досвіду пережиття втрати</p> <p>Робота горя як поступове прийняття втрати (В. Ворден). Проживання горя як рана (Х. Букай). Теорія прив'язаності та модель тривалого зв'язку (Дж. Боулбі, С. Паркс). Розвиткова модель горювання: раннє, середнє та пізнє горювання. Горе як форма любові. Модель подвійних процесів в інтеграції втрати (М. Штробе, М.Шат).</p>	2	–	4	6
3	<p>Тема 3. Діагностичні, консультативні й терапевтичні аспекти роботи з горем втрати</p> <p>Психологічна підтримка та консультування при втраті. Діагностика психологічного стану, психоедукація, залучення соціальної підтримки, робота з усвідомленням, почуттями, спогадами і стосунком. Робота з тілом. Психотерапевтичні техніки</p>	2	–	4	6

	роботи з листами. Щоденник як метод самопомоги.				
4.	Тема 4. Психологія дитячого горя та методи підтримки дітей у скорботі Психологічні особливості переживання горя втрати дітей у різні вікові періоди. Принципи спілкування та допомога дітям і підліткам, які горюють. Рекомендації батькам, учителям і вихователям, як допомогти дітям пережити втрату. Індивідуальна та групова психологічна підтримка дітей і підлітків у скорботі.	2	-	4	6
5	Тема 5. Горювання у випадку особливих видів втрати Невизначена втрата. Смерть внаслідок бойових дій. Втрата внаслідок вбивства. Суїцид: підтримка близьких самогубця. Раптова смерть. Викидні. Аборт. Народження мертвої дитини. Психологічна підтримка батьків при втраті дитини під час вагітності і при пологах. Терапія ускладненого горювання.	2	-	4	6
Усього:		10	-	20	30

Програма передбачає такі види роботи:

- онлайн/офлайн-лекції (платформа Zoom та Google Meet);
- онлайн/офлайн-практичне заняття (платформа Zoom та Google Meet);
- дискусії й опитування, робота з кейсами (платформа Zoom та Google Meet);
- виконання психодіагностичних методик, практичних завдань (платформа Zoom та Google Meet).

Самостійна робота включає такі види діяльності:

- опрацювання рекомендованої літератури; перегляд відповідних фільмів;
- написання есе на задану тему;
- презентація матеріалів.

10. Програмні результати:

переживання;

- психологічна обізнаність із особливостями типових і нетипових симптомів переживання горя;
- вміння розрізняти основні теоретичні моделі і мати сучасне наукове розуміння досвіду пережиття втрати;
- знання діагностичних, консультативних і терапевтичних аспектів роботи з горем втрати, уміння застосовувати відповідні методики і техніки;
- компетентність у роботі з дорослою людиною, яка переживає втрату;
- знання особливостей роботи з дитячим горем втрати, уміння надавати відповідну психологічну допомогу і підтримку.

11. Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

загальні:

- здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;
- здатність виявляти, аналізувати та вирішувати проблеми;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахові:

- здатність приймати обґрунтовані рішення у складних і непередбачуваних умовах, гнучко адаптуватися до різних ситуацій професійної діяльності;
- здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та ін.) з використанням науково верифікованих методів та технік;
- здатність організовувати та надавати психологічну підтримку і допомогу (індивідуальну та групову);
- здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

12. Вартість: http://tnpu.edu.ua/faculty/cpo/docs/kalkuljatsija_TSP0.pdf

13. Документ про результати навчання. Видається сертифікат, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та наказом Міністерства освіти і науки України від 30.10.2020 р. № 1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників» і оприлюднюється в реєстрі виданих сертифікатів.